

**UDSKRIFT AF DOMBOGEN
FOR
GRØNLANDS LANDSRET**

D O M

afsagt af Grønlands Landsret den 5. februar 2020 i ankesag

Sagl.nr. K 098/19

Anklagemyndigheden

mod

T

Født den ...

Advokat Naja Joelsen

Sermersooq Kredsret afsagde dom i 1. instans den 2. april 2019 (kredsrettens sagl.nr. 335/2019).

Påstande

Anklagemyndigheden har påstået domfældelse i overensstemmelse med den for kredsretten rejste tiltale samt skærpe således, at der ikke fastsættes længstetid for behandlingsdommen samt påstand om konfiskation af en jernstang af mærket Bull Worker.

Der er endvidere på vegne af F1 nedlagt påstand om godtgørelse for tort med 100.000,00 kr., samt erstatning for tabt arbejdsfortjeneste med 3.500,00 kr.

Tiltalte, T, har påstået frifindelse.

Han har påstået frifindelse for det rejste krav om godtgørelse og erstatning, ligesom det størrelsesmæssigt er bestridt.

Domsmænd

Sagen har været behandlet med domsmænd.

Supplerende oplysninger

Ad. forhold 1.

Det fremgår af anmeldelsesrapporten, at forholdet skulle være begået den 12. januar 2019 mellem kl. 00.30 og kl. 01.49, hvor der er sket anmeldelse. Der fremgår videre af rapporten blandt andet:

”...

Kl. 02.03 melder ... at man har foretaget anholdelse til sagen. /...

...

Ved vores ankomst blev anm./fou truffet udenfor adressen. Hun skønnedes beruset i middel grad idet hun havde snøvlende tale og lugtede af alkohol ud af munden. Hun forklarede kort, at hun ellers ville tage hjem, men blev slået med en metal genstand og efterfølgende fuldbyrftet voldtaget. Ved vores henvendelse til adressen blev døren åbnet af T. Han skønnedes beruset i middel grad, idet han havde snøvlende tale og lugtede af alkohol ud af munden.

...”

Af anholdelsesrapporten fremgår, at T ved anholdelsen i sin lejlighed blev truffet alene iført underbukser.

Der er forevist fotomappe med billeder optaget i lejligheden, optaget den 12. juli 2019.

Der er forevist fotomappe med billeder af F1, optaget den 12. juli 2019.

Der er forevist fotomappe med billeder af T, optaget den 12. juli 2019.

Ad. forhold 2.

Det fremgår af anmeldelsesrapporten, at forholdet er anmeldt den 26. juli 2018 kl. 09.45, og at gerningstidspunktet er angivet som den 18. juli 2018 mellem kl. 17.45 og 18.00.

Der er forevist fotomappe af F2, optaget den 27. juli 2018.

Forklaringer

Der er afgivet forklaring af vidnerne F1 og F2, der i det væsentlige har forklaret som i kredsretten, samt forklaring af retsgenetiker Hans Jacob Ten.

Tiltalte T har ikke afgivet forklaring under sagens behandling ved landsretten.

F1 har supplerende forklaret, at hun var blevet inviteret over til tiltalte, som hun ikke kendte navnet på. Hun var efter arbejde taget til blok ... for at feste. Tiltalte ringede og spurgte, om hun ville gå hen til dem. Da hun kom var tiltalte og en kvinde til stede. Hun kendte ikke navnet på kvinden.

Kvinden blev omkring en time efter hun selv var kommet. Hun forsøgte at samtidig med den anden kvinde, men han greb fat i hende og holdt hende tilbage. Hun gjorde modstand da han trak hende tilbage, blandt andet ved at holde i en sofa. Han tog fat i en jernstang, som hun ikke så, hvor kom fra. Forevist en jernstang, genkender hun denne. Hun blev slået med denne, og hun har stadig et ar i panden efter slaget. Forevist foto, optaget den 12. januar 2019 forklarede hun, at bulen på armen var en afværgelæsion i forbindelse med, at hun blev slået med stangen. Han ramte hende også på hånden.

Hun er sikker på, at han havde udløsning i hende og tørrede sig på toilettet. Hun kunne mærke det i sin livmoder. Han brugte ikke kondom. Hendes underbenklæder var trukket ned, hvorimod hun havde beholdt sin jakke på. Tiltalte havde sorte bukser og en hvid t-shirt på. Han beholdt ikke tøjet på under samlejet. Hun havde ikke i dagene op til samleje med andre end tiltalte. Hun kunne se ham på toilettet, hvor han tørrede sig med toiletpapir. Mens dette skete truede hende, da hun var ved at gå; hun forstod det ikke rigtig, men hun opfattede det truende. Hun husker ikke det direkte ordvalg. Foreholdt sin forklaring til politiet den 12. januar, hvorefter hun skulle have forklaret, at "Nu vil jeg kneppe dig, du kan ikke blive ved med at komme uden der sker noget", "Du går ikke, hvis jeg ikke knepper dig" og "Hvis jeg ikke knepper dig, banker jeg dig ihjel", husker hun det ikke, men han sagde noget i retning af: "Læg dig ned på sengen, så jeg kan have sex med dig".

Forespurgt af forsvareren forklarede hun, at hun ikke kan sige præcist, hvor længe hun var i lejligheden, men det var omkring et par timer. Hun havde drukket en del inden hun kom til lejligheden. Hun var ikke ude at tisse, mens hun var hos tiltalte. Hendes forklaring i kredsretten, hvorefter hun gik efter den anden dame, er korrekt, og hun var der en time efter kvinden gik.

Efter hun kom fra tiltaltes lejlighed løb hun til tiltaltes nabo. Foreholdt sin forklaring til politiet den 12. januar 2019, hvorefter hun skulle have forklaret, at ”afhørte tog herefter sit tøj på, og gik hurtigt fra stedet og flygtede til blok ..., opgang ..., og ringede til politiet. Hun ventede på politiet på trapperne. Hun råbte ikke om hjælp, men blev på stedet, fordi hun kunne på fat på politiet. Hun råbte ikke, fordi hun ikke så andre mennesker.

F2 har supplerende forklaret, at tiltalte er hendes fætter. Anmeldelsen skete omkring 1 uge efter hændelsen fordi hun var bange for, at tiltalte ville gøre det igen, og hun var bange for at møde ham på vej til sygehuset. De havde på ingen måde været oppe at slås i hans lejlighed, og hun havde på ingen måde provokeret tiltalte. Tiltalte fik hende til at lægge sig i sengen efter volden, hvorefter de begge faldt i søvn. Hun opfattede det ikke truende da han sagde, at hun skulle lægge sig i sengen. Hun var på intet tidspunkt vred på tiltalte inden volden.

Forespurgt af forsvareren forklarede hun, at de er meget tæt forbundne. Det er meget sjældent, at de spiser sammen. De taler sammen om problemer og svære ting. Hun var den aften ikke særligt beruset. Hun blev bedt om at lægge sig efter volden fordi hun har fået slag. Hun har ikke tidligere sovet hos ham. Efter den episode har de ikke andet end mødt ham på gaden. Han har sagt, at han ikke husker noget.

Retsgenetiker Hans Jacob Ten har forklaret, at han er retsgenetiker ved Retsgenetisk Institut, København.

Hen forklarede om de to erklæringer af 12. februar 2019, at de skal læses bogstaveligt. Den ene undersøgelse, med filnavnet C2019-01799-1, er en undersøgelse af de biologiske spor, og den anden undersøgelse, med filnavnet C2019-01799-2, er en sammenligningserklæring med henblik på at undersøge tilstedeværelse af dna fra referencepersonerne på de undersøgte biologiske spor.

Den første undersøgelse vedrører undersøgelse af de biologiske spor, der blev sikret ved den retsmedicinske undersøgelse af F1. Der blev sikret seks prøver fra kropsåbninger og negleskrab. Vedrørende materialet sikret fra vaginalindgangen, skal bemærkningen om, at der er fundet tegn på sædvæske forstås bogstaveligt, idet testmetoden er sådan, at andre væsker kan give samme udslag. Dette kan eksempelvis være spyt, urin og, i sjældne tilfælde, vaginalsekret. Af den grund tages det forbehold,

at det angives, at der er fundet tegn på sædvæske. Det er ikke sikkerhed for, at der er sædceller, men dette er en mulighed, der ikke kan udelukkes. Kønsbestemmelsen i sædcellefraktionen er usikker, hvilket også er angivet. Sædcelle- og restcellefraktion er tekniske begreber og skilles fra hinanden fra vaginalsekretet ved at det deles i to. Der sker en mellemgrov nedbrydning, hvorved andet end sædcellerne nedbrydes, hvorefter de udskilles, således at sædcellefraktionen udskilles fra restcellefraktionen. Det angivne ukendte køn er meget sandsynligt tegn på, at der er materiale fra to personer. Det fremgår af skemaet på erklæringens side 4, hvor der i sædcellefraktionen fra materiale fra vaginalindgangen efter dna-systemet D2S441 blev fundet materialet fra mindst én person. Parentesen omkring 10-tallet markerer, at det er en mindre del af materialet.

Fundet af dna fra F1 i vaginalindgangen passer med den første erklæring, hvorefter der er fundet dna fra en kvinde, idet det vedrører den større mængde dna i sædcellefraktionen. Der er ikke sket genetisk identifikation for den mindre mængde dna i sædcellefraktionen, idet dette materiale var for lille hertil, hvilket svarer til det lille 10-tal som nævnt på side 4 i den første erklæring.

Fundene i den første erklæring under punkt 1, der er prøver taget fra et par trusser og et trusseindlæg, hvorefter der er fundet dna fra en mand i sædcellefraktionen og fra en kvinde i restcellefraktionen, svarer til den anden erklærings resultater. I den anden erklæring er der beregnet sandsynligheder for, hvorfra det fundne dna i område 2 stammer, og dermed en grad af sikkerhed for det biologiske spors herkomst.

Et samleje kan ikke udelukkes ved de gennemførte undersøgelser. En udløsning vil ikke nødvendigvis efterlade dna spor, eksempelvis hvis der ikke er nogen sædcelleproduktion.

Forespurgt af forsvareren forklarede han om overførsel af dna spor, at de kan overføres ved direkte kontakt. Dna kan også findes i urin, men det er sædvanligvis meget lidt, medmindre der er eksempelvis urinvejssygdom, hvor der er imunceller i urinen. I praksis er der ingen dna i urin. Det afhænger af mange faktorer, hvorvidt og hvor meget dna, der overføres.

Det kan ikke udelukkes, at der kan ske overførsel af dna for under negle til underbukser. Kæden fra kilde til findested skal dog generelt være kort. Der kan ikke gives sandsynligheder herfor. Det afhænger af en vurdering af forklaringen herom,

kombineret med sund fornuft. Det er de konkrete forhold der afgør overførbareheden af dna. Der vil være en større sandsynlighed ved direkte overførsel end ved indirekte overførsel. Hænder afgiver dna i forskelligt omfang, afhængig af blandt andet slimhindekontakt forinden.

Personlige forhold

Det fremgår supplerende om de personlige forhold af udtalelse af 31. januar 2020 fra speciallæge i psykiatri Bodil Gramkow Andersen blandt andet:

”...

Sammenholdt med tidligere indlæggelser, er T's sygdomsforløb faktisk næsten ens hver gang. Når T er blevet udskrevet, er han hver gang ophørt med medicinen med sygdomsrecidiv til følge.

Det vurderes derfor, at T har behov for et langvarigt behandlingsforløb under indlæggelse, i håbet om, at dette vil kunne give ham indsigt og erkendelse af egen sygdom, således han vil forblive i behandling.

...”

Af lægeerklæring af 3. februar 2020 fra vikarierende overlæge Francisco Alberdi vedrørende T fremgår blandt andet:

”...

Patienten er for tiden indlagt på psykiatrisk afdeling på grund af en ny manisk periode som del i en kendt bipolar sindslidelse karakteriseret ved tilbagevendende manier og depressioner.

Hans tilstand under den nuværende periode har været behandlingsresistent, trods behandling med en kombination af ECT (elektrochok behandling), antipsykotisk medicin (zyprexa) og stemningsstabiliserende medicin (lithium). Han har fået det bedre end han havde ved indlæggelsen, men er på ingen måde i sin habitualtilstand. Det er af den grund besluttet at overflytte ham til videre behandling i Danmark.

I øjeblikket er han tvangstilbageholdt på behandlingsindikation og tilbringer dele af døgnnet bæltefikseret på grund af fare for angreb på personalet. Ved

samtalen med undertegnede i dag var han anspændt og urolig. Vi drøftede den forestående retssag og det var min klare overbevisning, at hans sindstilstand er så dårlig, at han ikke vil kunne klare deltagelsen i retssagen uden af sindstilstanden forværres yderligere.
...”

T har være frihedsberøvet under sagen fra den 12. januar 2019 til den 9. april 2019 og fra den 5. februar 2020.

Landsrettens begrundelse og resultat

Skylden:

Ad. forhold 1

Det lægges på baggrund af F1's forklaring, der fremstod sikker, til grund, at T på gerningstidspunktet holdt hende tilbage i sin lejlighed i forbindelse med, at en anden kvindelig gæst forlod stedet, og at hun herefter blev tildelt i hvert fald ét slag med en jernstang i hovedet. Dette understøttes af de lægelige oplysninger, således som de fremgår af politiattesten. T's benægtelse af at have tildelt F1 slag med jernstangen tilsidesættes på den baggrund.

Om det efterfølgende forløb lægges til grund, at T krævede at få samleje med F1, og at han herved dels udnyttede den ved volden fremkaldte frygt for yderligere vold, dels true hende, til at tiltvinge sig samlejet. Der er ved bedømmelsen lagt vægt på F1's forklaring, sammenholdt med fund af dna fra hende på indersiden af T's underbukser, hans dna på kanten af hende trusser, samt T's manglende forklaring på, hvorledes navnlig F1's dna er blevet afsat på indersiden af hans underbukser, ligesom der i prøverne sikret fra vaginalindgangen er fundet dna fra en anden person end F1 selv.

På den anførte baggrund er det bevist, at T har gjort sig skyldig i voldtægt som beskrevet i tiltalen, og han er derfor skyldig i overtrædelse af kriminallovens § 77, stk. 1, nr. 1.

Ad. forhold 2

Også efter bevisførelsen for landsretten tiltrædes det, at T er fundet skyldig i vold efter kriminallovens § 88, 1. pkt., som sket ved kredsrettens dom.

Foranstaltningen:

Efter oplysningerne om tiltaltes personlige egenart tiltrædes, at han er henført til den af kriminallovens § 156 omhandlede personkreds. På baggrund af de foreliggende lægelige oplysninger, sammenholdt med udtalelserne af 31. januar 2020 og af 3. februar 2020, findes det nødvendigt til forebyggelse af nye lovovertrædelser, at tiltalte skal undergive sig behandling på psykiatrisk sygehus i Danmark. Det tiltrædes at der for en eventuel udskrivning er fastsat vilkår som sket ved kredsrettens dom.

Der fastsættes efter kriminalitetens karakter ingen længstetid for foranstaltningen, jf. kriminallovens § 158, stk. 2.

Foranstaltningen fastsættes som en fællesforanstaltning med den betingede dom af 25. juli 2018, jf. kriminallovens § 130, stk. 1.

Konfiskation:

Påstanden om konfiskation hos T af en jernstang af mærket Bull Worker tages i medfør af kriminallovens § 166, stk. 1, nr. 1, til følge som nedenfor bestemt.

Erstatning:

Idet der er tale om en overfaldsvoldtægt, og da der ikke i øvrigt foreligger særlige forhold, der kan føre til et andet resultatet, taget påstanden om godtgørelse for tort til følge som nedenfor bestemt.

Som sagen foreligger, tages påstanden om erstatning for tabt arbejdsfortjeneste ikke under påkendelse, idet der ikke foreligger dokumentation eller andet, der underbygger påstanden.

THI KENDES FOR RET:

T dømmes til psykiatrisk behandling på psykiatrisk hospital i Danmark eller under tilsyn heraf, således af den behandlende læge skal være bemyndiget til, efter nærmere aftale med overlægen ved psykiatrisk afdeling på X-hospital i X-by og Kriminalforsorgen i Grønland, at træffe bestemmelse om udskrivning via psykiatrisk afdeling på X-hospital således, at han under udskrivning tillige er undergivet tilsyn af Kriminalforsorgen. Den behandlende læge skal endvidere, i samråd med Kriminalforsorgen i Grønland være bemyndiget til at træffe bestemmelse om genindlæggelse på psykiatrisk hospital i Grønland eller Danmark.

Under udskrivning gælder følgende pålæg:

- T skal overholde Kriminalforsorgens bestemmelser med hensyn til ophold og arbejde,
- T skal underkaste sig en lægeligt godkendt afvænningsbehandling mod misbrug af hash og alkohol efter Kriminalforsorgens nærmere bestemmelse,
- T skal i øvrigt rette sig efter Kriminalforsorgens bestemmelser om indskrænkning i rådighed over indtægt, formue og om opfyldelse af økonomiske forpligtelser.

For foranstaltningen fastsættes ingen længstetid.

Hos T konfiskeres en jernstang af mærket Bull Worker.

T skal inden 14 dage betale 100.000,00 kr. til F1 med tillæg af procesrente fra den 2. april 2019.

Statskassen betaler sagens omkostninger.

Jimmy B. Veitland